

Ukázka integrace tematických okruhů průřezových témat do vzdělávacích oborů

Gymnaziální vzdělávání

Vzdělávací obor: Občanský a společenskovědní základ	Průřezové téma: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)
Tematický okruh: <i>Mezinárodní vztahy, globální svět</i>	Tematický okruh: <i>Globální problémy, jejich příčiny a důsledky</i>
Očekávaný výstup z RVP G Žák: ➤ posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky	Doporučený očekávaný výstup Žák: ➤ rozpozná nerovné podmínky a nerovné rozdělení (zdrojů, bohatství, lidí) ve světě a odvodí dopady nerovnosti na život jednotlivců i společnosti
Integrované výstupy na úrovni školy Žák: ➤ posoudí jeden ze znaků globalizace: nerovnoměrný rozvoj v různých částech světa; vyjmenuje a napíše, co je stejné a co odlišné v kategorii, která byla přidělena jeho pracovní skupině, a to na základě informací, které získal z novinového článku; srovná tedy, v čem je rozdílná jeho vlastní situace v oblastech - Bydlení a obživa, Bezpečí, Rodina a zdraví a Škola a volný čas - od života mladých lidí v Jihoafrické republice a v čem se naopak neliší; na závěr zhodnotí důvody odlišností.	
Výuková situace (1. – 2. ročník) Fotbal pro rozvoj V souvislosti s nedávno konaným mistrovstvím světa ve fotbale dostanou žáci k přečtení novinový článek, rozhovor a fotografie pojednávající o současné situaci v Jihoafrické republice. Zdroje: http://fotbal.idnes.cz/fotbal-bida-a-laska-v-sowetu-vitejte-v-nejhorsim-slumu-v-johannesburgu-1zr-/ms-fotbal-2010.asp?c=A100621_025655_ms-fotbal-2010_ot (článek), http://fotbal.idnes.cz/chci-pryc-pryc-jen-pri-fotbale-zapomenu-na-tenhle-des-rika-fanousek-ze-slumu-1bj-/ms-fotbal-2010.asp?c=A100621_030926_ms-fotbal-2010_ot (rozhovor), http://fotbal.idnes.cz/foto.asp?r=ms-fotbal-2010&c=A100621_025655_ms-fotbal-2010_ot (fotografie).	

Vzor tabulky pro zveřejnění ukázek integrace do prostředí digifólia

Pokud je to technicky možné, mohou si žáci články přečíst a fotogalerii prohlédnout přímo na internetu. Tato varianta je ekologičtější a fotografie jsou kvalitnější. Pokud učitel nemá k dispozici počítačovou učebnu, je potřeba články vytisknout a namnožit a z nabízených fotografií vybrat pouze některé.

Žáci se následně podle libovolného klíče rozdělí do čtyř skupin (po 4-5 členech). Každá skupina obdrží arch papíru nadepsaný jednou z kategorií, kterou budou žáci srovnávat. Vlastní situaci v České republice porovnají s životem Jihoafričana Raymonda Mundi, žijícího ve slumu – s mužem, se kterým právě dočetli rozhovor. Srovnávat budou v oblasti Bydlení a obživa, Bezpečí, Rodina a zdraví a Škola a volný čas. V každé kategorii společně ve skupině do T-grafu napíší, co je STEJNÉ a co JINÉ. Žáci ve skupině pracují 15 minut. Poté každá skupina všem představí výsledek své práce a ostatní žáci případně doplňují další informace, které si přečetli a zapamatovali a přidávají své vlastní postřehy a myšlenky.

Použitím metody práce „STEJNÉ – JINÉ“ vedeme žáky k uvažování, že i s lidmi na opačné polokouli máme mnoho společného, někdy až překvapivě mnoho. A zároveň spolu s žáky otevíráme základní otázku globálně-rozvojového vzdělávání: „Proč se mám zajímat např. o lidi v Africe? A proč bych ji měl pomáhat?“ Odpovědi se přímo nabízí.

Tuto aktivitu je vhodné zařadit jako úvodní v rámci globálně-rozvojového vzdělávání.

Učitel musí znát základní informace o JAR. Při dotazech na tuto africkou zemi může žáky pomocnými otázkami vést do různých oblastí – hospodářství, politika, historie, geografie. Je zde totiž nebezpečí, že žáky napadnou v souvislosti s JAR pouze vuvuzely. Učitelce se workshop velmi osvědčil - především chlapci kvitovali fakt, že ve škole řešili fotbal a vlastně jaksi mimochodem se dozvídali i nové informace. Zejména aktivita STEJNÉ-JINÉ má žáky vést k odpovědi na otázku, proč se zabývat lidmi na opačné polokouli, proč řešit jejich problémy. Protože máme více společného, než si možná myslíme. Pokud by to bylo technicky možné, je výborné pracovat s články na internetu přímo on-line. Na uvedených adresách jsou k dispozici také fotografie. Internetový portál idnes.cz nabízí celou sekci dalších článků věnované globálně - rozvojové tematice, nazvanou Příběhy z Jižní Afriky (<http://fotbal.idnes.cz/pribehy-z-jizni-afriky-0bq-/ms-fotbal-2010.asp?o=0&klic=158022>).

Ve výukové situaci jsou rozvíjeny Klíčové kompetence: komunikativní, sociální a personální, občanská.

Kritéria pro hodnocení

Při práci ve skupinách učitel kontroluje, zda všichni žáci rozuměli zadanému úkolu a zda se na jeho plnění podílejí opravdu všichni. Učitel dbá na to, aby žáci správně citovali a interpretovali informace z poskytnutých článků. Zároveň žáky vede ke srozumitelnému popisu vlastní situace a názory jednoho, či jedné skupiny diskutuje i s ostatními ve třídě.

Vzor tabulky pro zveřejnění ukázek integrace do prostředí digifólia

Při závěrečném zhodnocení může slovně či známkou ohodnotit mluvčí skupin či jiné mimořádně aktivní žáky. Zároveň své doplňující otázky záměrně směřuje na méně aktivní žáky.
--

Na zpracování ukázky se podíleli: Mgr. Mirka Belhová (G Přípotoční, Praha), Mgr. Petra Skalická (členka expertního týmu PT VMEGS, Člověk v tísni, o.p.s.) a Mgr. et Mgr. Aleš Franc (garant PT VMEGS, VÚP).